

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalous

Sähköisen liiketoiminnan kv-osaaja

2013

Reetta Partala

EKOLOGISEN ASUMISEN OPAS

–Being part of...

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalous | Sähköisen liiketoiminnan kv-osaaja

Syyskuu 2013 | 42

Pia Lindgren

Reetta Partala

EKOLOGISEN ASUMISEN OPAS –BEING PART OF...

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on tiedotusmateriaalin tuottaminen Turun ammattikorkeakoulun Salon yksikön vaihto-opiskelijoiden asuntolaan. Kyseessä on toiminnallinen työ, jonka tuloksena syntyvä ”Being part of” - opas jaetaan opiskelijoille heidän saapuessaan vaihto-opiskelijaksi Saloon. Oppaan, internetsivuille laitettavan tiedotteen sekä asuntolaan sijoitettavien ohjetaulujen viitekehyksenä on ekologinen asuminen.

Teoriaosassa käsitellään markkinointiviestinnän ja tiedottamisen eroja ja keinoja, kun kohderyhmänä on tarkasti rajattu homogeeninen ikäryhmä, mutta kulttuurisesti erittäin heterogeeninen joukko. Työssä selvitetään, miten arkipäivän asumisen toiminnot voivat edistää kestävästä kehitystä.

Prosessin tuloksena syntynyt opas painottuu toimeksiantaja OP-isännöinti Oy:n toiveiden mukaisesti veden ja energian kulutuksen vähentämisen merkitykseen sekä yleiseen siisteyteen asuntolassa. Samalla opas osaltaan ehkäisee asukkaiden välisiä ristiriitoja tiedottamalla asumisviihtyvyyteen vaikuttavista seikoista.

Toiminnallisen opinnäytetyön tulokset, opas, huoneentaulut, powerpointpresentaatio sekä internetsivuille sijoitettavaa opasta otetaan käyttöön syksyllä 2013. Niitä käytetään uusien saapuvien vaihto-opiskelijoiden saapuessa orientaatiopäivänä.

ASIASANAT:

asumisviihtyvyys, esite, ekologia, kestävä kehitys, opas, tiedottaminen, viestintä, ympäristö

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Bachelor of Business Administration | International Business

September 2013 | 42

Pia Lindgren

Reetta Partala

ECOGUIDE TO HOUSING –BEING PART OF...

The objective to this thesis is to make an informative brochure about ecological living. The main target group of the guide titled "Being part of..." is the incoming exchange students living at Hakastaronkatu dormitory while staying in Finland and studying in Turku University of Applied Sciences, Salo campus. The material consists of the brochure, posters placed at the dormitory and information on web sites.

The theory discusses the differences between marketing communication, marketing and giving information. Especially the means of communication are weighed depending on the target group being homogeneous age group but a very heterogeneous one with different cultural backgrounds.

The method of the thesis is functional. The outcome of the process, the actual brochure focuses on two main aspects, i.e. saving water and electricity and general tidiness as the commissioner OP-isännöinti Ltd wished for. At the same time the brochure prevents possible conflicts between the residents of the dormitory by informing them about the ways of increasing the comfort in housing.

Brochure is going to be introduced during autumn 2013 and used when new incoming exchange students arrive for the orientation days.

KEYWORDS:

brochure, ecology, energy efficiency, environment, guide, sustainability,

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET	6
1 JOHDANTO	7
2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT	10
2.1 HEA-hanke	10
2.2 Toimeksiantaja Salon OP -isännöinti	13
3 TYÖN VIESTINTÄKEINOT	15
3.1 Vaihto-opiskelijat viestinnän kohderyhmänä	17
3.2 Viestintätavat	18
4 EKOLOGISUUS ASUMISESSA	21
4.1 Ympäristöongelmien huomioiminen oppaassa	23
4.2 Keinoja ekologisen asumisen toteuttamiseksi opiskelija-asuntolassa	23
5 MATERIAALIN LUOMINEN	29
6 YHTEENVETO	35
LÄHTEET	37

KUVIOT

Kuvio 1. Työn puitteet	8
Kuvio 2. Kotitalouden kokonaiskulutus. (TEM 2011)	24

KUVAT

Kuva 1. Kodin energiankäyttö. (STEK 2013).....	25
Kuva 2. Maapallon vesien jakautuminen. (WWAP 2006)	27
Kuva 3. Luonnos 1.....	30
Kuva 4. Luonnos 2.....	30
Kuva 5. Luonnos 3.....	30

LIITTEET

- Liite 1. Opas
- Liite 2. Huoneentaulut
- Liite 3. PowerPoint -esitys

KÄYTETYT LYHENTEET

HEA	Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen
ISA	Isännöinnin Auktorisointi ISA ry. on perustettu vuonna 1987. ISA:n taustalla ovat Suomen Kiinteistöliitto ry. ja Suomen Isännöintiliitto ry. ISA ylläpitää ja kehittää isännöinnin auktorisointijärjestelmää, auktorisoi isännöintiyrityksiä ja valvoo niiden toimintaa.

1 JOHDANTO

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön aiheena on tiedotusmateriaalin tuottaminen Turun ammattikorkeakoulun Salon yksikön vaihto-opiskelijoiden asuntolaan. Työn aihe syntyi käytännön tarpeesta. Suomeen saapuville erilaisista kulttuureista tuleville vaihto-opiskelijoille tiedotetaan oppaan avulla monenlaisista käytännön asioista, jotka on otettava huomioon Suomessa asuessa. Esimerkiksi lämmityksen ja tuuletuksen rahalliset kustannukset talviaikaan ovat monelle Suomeen saapuvalla opiskelijalla asia, johon hän ei ole aiemmin tutustunut. Syntyvän materiaalin, toisin sanoen, opiskelijoille jaettavan oppaan, internetsivuille laitettavan tiedotteen ja asuntolaan sijoitettavien ohjetaulujen laajempaa teoreettisena viitekehyksenä on ekologinen asuminen.

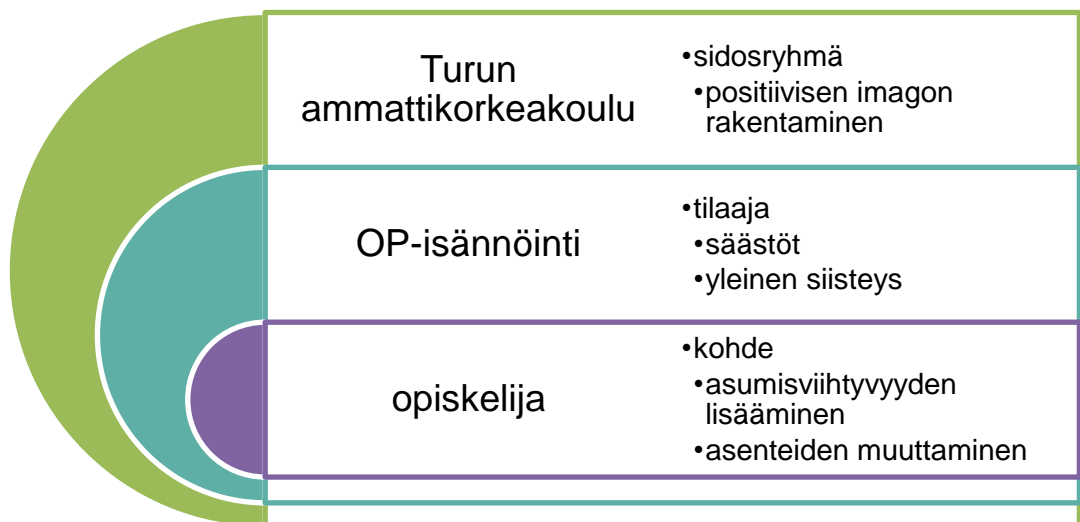
Muitakin viitekehyksiä käytetään taustalla, esim. markkinoinnin ja markkinointiviestinnän päätavoite on saada opiskelijoille myytyä ajatus tai uudenlainen asenne oppaan avulla. Lyhyen aikavälin tavoite on saada asuntolan asumiskulut laskemaan ja pitkällä aikavälillä vaikuttaa opiskelijoiden pysyviin asumistottumuksiin. Materiaalin luomisessa on otettava huomioon tiedottava näkökulma sekä pohdittava viestinnän erilaisia keinoja ja kohderyhmiä. Haasteena on luoda materiaali, joka kestää aikaa, mutta saa lukijan kiinnostumaan asiasta. Kohderyhmän ikä ja kulttuuritausta asettavat omat vaatimuksensa materiaalin luonteelle.

Kestävän kehityksen ja markkinoinnin välinen ristiriitainen suhde on kiinnostava. Kestävä kehitys pyrkii kulutuksen vähentämiseen ja markkinointi yleensä kuluttamisen lisäämiseen. Tämä vastakkainasettelu herättää mm. seuraavia kysymyksiä: Onko markkinointi ilman myyntitavoitetta markkinointia? Onko asenteiden muuttamiseen tähtäävä tiedottaminen markkinointia vai pelkästään viestivää tiedottamista? Miten tiedotusmateriaalilla voi edistää kestävästä kehitystä?

Turun ammattikorkeakoulu on mukana European Regional Development Fundin (ERDF:n) rahoittamassa Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen (HEA) -hankkeessa, jonka puitteissa vaihto-opiskelijoiden asuntolan asumismukavuutta

pyritään lisäämään. HEA-hankkeen tavoitteisiin energiatehokkuudesta pyritään sähköisin ratkaisuin. Tekijä tutustui hankkeeseen ja otti yhteyttä asuntolaa isännöivään Salon Osuuspankin kiinteistökeskuksen (Opkk) isännöintitoimistoon ja ehdottaen tiedotusmateriaalin tuottamista asuntolan asukkaille, jotta edistettäisiin kestäväää kehitystä sekä HEA-hankkeen asumisen hyvinvointitavoitetta. Opkk:n kiinnostuttua aiheesta alkoi suunnitteluprosessi ja tutkimus kaikesta siitä, mitä opasta tuottaessa olisi otettava huomioon. Hanketta käsitellään tarkemmin seuraavassa luvussa.

Tällä hetkellä Hakastaronkadun asuntola toimii tappiollisesti ja tarkoituksena on siten erilaisin keinoin tehostaa toimintaa. Siksi ekologisen asumisen opas asuntolan asukkaille koetaan tarpeellisenä. Lyhyen tähtäimen tavoitteina on saada asuntolan sähkö- ja vesikulut laskemaan tai edes pysymään entisellä tasolla, jotta vuokrankorotuspaineilta välttyttäisiin. Kulujen laskemisen lisäksi tavoitteena on pidentää asuntolan käyttöikä, jotta se voisi palvella tulevia asukkaita ilman remontointitarpeita mahdollisimman pitkään. Tämän tavoitteen täyttymisestä ja oppaan vaikutuksista tullaan mahdollisesti saamaan tuloksia muutamassa vuodessa.

Kuvio 1. Työn puitteet

Tällä opinnäytetyöllä on useita puitteita (Kuvio 1), jotka tulee huomioida. Isännöintitoimiston toiveena on jokapäiväisten kulujen alentaminen sekä tilojen käyttöiän pidentäminen. Asuntolan asukkaille oppaan tulee olla mielenkiintoinen ja

perusteltu, jotta sen ohjeet siirtyisivät käytäntöön. Turun ammattikorkeakoulu tulee myös ottaa huomioon opasta suunnitellessa, koska asuntolassa asuvat ovat korkeakouluun saapuvia vaihto-opiskelijoita. Opas tullaan jakamaan Turun ammattikorkeakoulun muun tiedotusmateriaalin ohessa orientaatiopäivänä, jotta opiskelijoiden silmissä sidos oppilaitokseen on vahva. Opasta suunnitellessa pyritään mahdollisimman hyvin ottamaan huomioon kaikkien osapuolten luoma kehys.

Oppaan yleisluontoinen tavoite on tiedottaa asuntolassa asuville opiskelijoille ekologisen asumisen periaatteista, jotta he voisivat vaihto-opiskelujaksonsa jälkeen viedä opitut ajatukset ja asenteet kotimaahansa ja siten edistää kestävä kehitystä kotimaissaan eri puolilla maailmaa.

Asumismukavuuden lisääminen asuntolassa luo positiivista kuvaa myös Turun ammattikorkeakoulusta. Täällä opiskelleet opiskelijat vievät myönteistä viestiä kotimaahansa ja siten tulevaisuudessa saapuu mahdollisesti lisää vaihto-opiskelijoita Salon yksikköön ja jatkuvuutta asuntolan toiminnassa kyetään edistämään. Toiveena on myös, että tiedotusmateriaali vie maailmalle positiivista kuvaa Suomesta maana, jossa ympäristönäkökulmat ja kestävä kehitys on mukana kaikessa toiminnassa. Ajatukset kestävästä kehityksestä tukevista arkipäivän toiminnoista tulevat konkreettisesti vaihto-opiskelijan elämää lähelle erityisesti täällä Suomessa, missä luonto on jatkuvasti lähellä jopa kaupunkiympäristössä.

2 TYÖN LÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa käsitellään työhön ja sen syntymiseen vaikuttaneita puitteita. Turun ammattikorkeakoulu on mukana European Regional Development Fundin (ERDF:n) rahoittamassa Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen (HEA) – hankkeessa, jonka puitteissa vaihto-opiskelijoiden asuntolan asumismukavuutta pyritään lisäämään. Hanke tähtää asumismukavuuden lisäämiseen lähinnä teknisillä ratkaisuin, mutta asumismukavuus on niin kokonaisvaltainen asia, että siihen vaikuttaa moni arkipäiväiseltäkin tuntuva asia. Työn toimeksiantaja Opkk toimii isännöitsijänä Salon kaupungin omistamissa vuokra-asunnoissa. Heidän tavoitteena on säästää kuluissa ja lisätä asumisviihtyvyyttä asukaslähtöisesti.

2.1 HEA-hanke

Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen -hankkeessa kehitetään erityisesti ikäihmisten hyvinvointia, toimintakykyä sekä energiatehokasta asumista lisääviä sosiaalisia ja teknisiä ratkaisuja. Hakastaronkadun opiskelija-asuntolaa kehitettäessä pyritään erilaisilla ratkaisuilla edistämään asukkaiden viihtyvyyttä sekä pidentämään asuntolan käyttöikää. Kestoltaan 3,5 vuotisessa (1.6.2011 - 31.12.2014) hankkeessa ovat mukana Turun ammattikorkeakoulun lisäksi mm. Metropolia Amk, Aalto yliopiston CKIR-yksikkö, Green Net Finland ry, Arcada Amk, Kymenlaakson Amk, Lappeenrannan teknillinen yliopisto, Laurea Amk sekä Saimaan Amk. Rahoittajina hankkeessa ovat Euroopan aluekehitysrahas- to, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden keskus, Mäntsälän sähkö ja Process Vision. (Metropolia Amk 2013a, Green Net Finland 2012)

Asumisviihtyisyys edellyttää asuntojen ja muun arkiympäristön esteettömyys- korjauksia ja muutostöitä, energiatehokkuuden lisäämistä sekä liikkuvien ja huoneistoon annettavien palvelujen kehittämistä, näin lähinnä vanhuksille suunnatuissa asuntoloissa. HEA-hankkeessa hyödynnetään rakennusteknisiä ja

hyvinvointiteknologisia mahdollisuuksia, kun suunnitellaan energiatehokkaita, käyttäjälähtöisiä ratkaisuja ja uusia palvelukonsepteja.

Hankkeessa pilotoidaan eri maakunnissa sijaitsevia ikääntyvien hoito- ja palvelutaloja sekä erilaisia asuinyhteisöjä ja palveluyksiköitä. Hankkeessa toteutetaan asukkaiden ideoimia ja suunnittelemaa energiatehokkuuden ja hyvinvoinnin sekä asumisviihtyvyyden, turvallisuuden ja toimivuuden parantamiseen liittyviä kehityskohteita.

Pilottikohteita ovat:

- Helsingin Loppukiri – asuinyhteisö
- Elimäen Puustelli
- Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden Liikkuva palveluauto sekä saman seudun haja-asutusalueen hyvinvointipalvelut,
- Osuustien vanhustentalo Mäntsälässä,
- Palomäen palvelukeskus Porvoossa,
- Salon monikulttuurinen Hakastaronkadun opiskelija-asuntola

Salossa sijaitseva HEA-hankkeen pilottikohde Hakastaronkadun asuntola poikkeaa muista kohteista. Asumisviihtyvyyteen vaikuttavat seikat ovat opiskelija-asuntolassa jonkin verran erilaisia, kuin hankkeessa pääosin mukana olevissa vanhusten asunnoissa. Hakastaronkadun asuntolan asukkaiden mukaan parannuskohteet jakautuvat kahteen alueeseen asukkaille tehdyn kyselyn perusteella: käyttäytymiseen asuinyhteisössä sekä kulutustottumuksiin. Asukkaiden käyttäytymismallit voivat olla hyvin erilaiset mm. suhtautumisena hygieniaan tai toimintaan yöaikana. Näihin käyttäytymismalleihin vaikuttaa mm. erilainen kulttuuritausta. Turvallisuutta ja hyvinvointia lisäävinä tekijöinä pidetään ensisijaisesti mahdollisuuksia hyvään yöuneen, henkilökohtaisen hygieniatason ylläpitämiseen, opiskelurauhaan sekä yhteisölliseen toimintaan edellä mainittujen rajoitusten puitteissa. (Metropolia, 2013b)

Kulutustottumukset energiankäytön suhteen vaihtelevat suuresti, mikä ajoittain nousee keskustelun aiheeksi Hakastaronkadun asuntolan asukkaiden välillä. Metropolian (2013c) julkaisun mukaan hankkeen aikana Salossa selvitetään nykytilanne energian käytön suhteen, erityisesti keskitytään tietoteknisten lait-

teiden, lämmityksen ja lämpimän veden käytöstä aiheutuvaan kulutukseen, energian nykykäyttöön sekä kyseisiin käyttökohteisiin liittyviin energiatehokkuutta mahdollisesti lisääviin parannuksiin.

Älymittari on digitaalinen sähkömittari, jonka avulla kaikki tieto sähkökulutuksesta välittyy digitaalisesti sähkökäyttöpaikan ja sähköverkkoyhtiön välillä. Äly-mittareita lisäämällä käyttäjille olisi mahdollista tarjota lähes reaaliaikaista energian kulutustietoa, jonka perusteella voitaisiin käyttäjiä ohjata seuraamaan omia kulutustottumuksiaan, muuttamaan niitä ja vähentämään energiankulutusta. Satunnaisesti Hakastaronkadun kiinteistön asukkaina on lyhytaikaisia vierailijoita. Heidän osuutensa energian kulutuksesta pyritään saamaan esiin ja havainnollisesti vaikuttamaan myös heidän toimiinsa energiatehokkuuden lisäämiseksi. Kulutustiedon esitysmuoto ja – kieli ovat keskeinen kehityskohde. Kulttuurisen taustan vuoksi asukkaille tarjottava tieto on oltava mahdollisimman helposti ymmärrettävää, energiankulutuksen vähentämisyrittäykset selkeästi perusteltavissa ja lisäksi tieto ei saa olla liaksi sidoksissa nykyhetken suomalaisen tietotekniseen kulttuuriin.

HEA-hankkeen tuloksina saatiin Salossa aikaan monenlaisia parannuksia. Hankkeen puitteissa Hakastaronkadun asuntolaan on asennettu tietoliikenneverkko, jotta opiskelijat voivat saavuttuaan Suomeen mahdollisimman vaivattomasti olla yhteydessä kotimaahansa ja sukulaisiin sekä ystäviin siellä. Koulun verkko Sparknet laajennettiin ulottumaan Hakastaronkadulle ja se on ollut toiminnassa asuntolassa jo kevästä 2012. Näin on pystytty tarjoamaan asukkaille vaihto-opintojaksolla koti-ikävää sekä mahdollista kulttuurishokkia lieventävä palvelu ja siten lisäämään asumisviihtyvyyttä asukaslähtöisesti. Tietoliikenneyhteydet palvelevat asukkaita myös opiskelussa tarvittavassa tiedonhaussa.

Tietoliikenneyhteyksien lisäksi asuntolaan on järjestetty kattavasti siivousvälineitä asumismukavuuden lisäämiseksi. Suuri osa viihtyvyyttä on siisti asumisympäristö. Vaihto-opiskelijat saapuvat asuntolaan mukanaan ainoastaan henkilökohtainen, matkalaukkuun mahtuva omaisuus. Asuntolan varusteluun kuuluu sänky, pöytä ja tuoli. Siivousvälineet eivät yleensä ole opiskelijan budje-

tilla ensimmäiseksi hankintalistalla, joten asuntokohtainen siivousvälinesetti parantaa viihtyvyyttä huomattavasti.

Asuntolaan asennettiin myös hankkeen avulla pimentävät rullaverhot jouluna 2012. Pimennysverhot todettiin tarpeellisiksi unirytmien säilyttämiseksi kesäaikaan sekä yksityisyyden suojaamiseksi talviaikaan. Tulevaisuudessa on suunnitelmassa testata lämmityspatterin taakse asennettava suojakalvo, jotta lämmityskustannuksia saataisiin laskettua ja siten pyritään säilyttämään edullinen vuokrataso. Suojakalvon toiminta-ajatuksena on heijastaa patterin lämmitysteho huonetilaan, siten lämmitys tehostuu eikä sitä kulu seinärakenteiden lämmittämiseen. Lisäksi ikkunoissa tullaan testaamaan erilaisia suojakalvoja, joiden tarkoitus on viilentää asunnon lämpötilaa kesällä. Asumisviihtyvyyteen on pyritty vaikuttamaan myös hankkimalla viihde-elektroniikkaa yhteisiin tiloihin, kuten TV ja videolaitteita.

2.2 Toimeksiantaja Salon OP -isännöinti

Hakastaronkadun asuntola on Salon kaupungin omistama. Asuntola yhtiöitettiin Salon Vuokratalot Oy:ksi ja isännöinnistä vastaa Osuuspankin isännöintitoimisto. Toimiston toiveena ja tavoitteena on saada asuntolan kulut pysymään mahdollisimman alhaisina, jotta vuokratulot kattaisivat menot. Epävarmuutta tilanteeseen luo myös se, että saapuvien vaihto-opiskelijoiden määrä vaihtelee suuresti lukukausittain.

Salon OP -isännöinti toimii paikkakunnalla ammatti-isännöitsijänä Salon OP -kiinteistökeskus Oy:ssä. Salon OP - Kiinteistökeskus Oy on kahden osuuspankin omistama Salon talousalueen kolmessa toimipisteessä toimiva asiantuntijayhteisö. Se tarjoaa kattavat isännöinti- ja kiinteistöjohtamispalvelut Salossa ja ympäristökunnissa erikokoisille asunto-yhtiöille, vuokrataloille ja liikekiinteistöille. Yritys on Salon suurin vuokra-asuntojen hoitaja, ja lisäksi se hoitaa myös Salon Vuokratalojen asuntovuokrauksen.

Hakastaronkadun asuntola kuuluu yhtenä kiinteistönä Salon vuokrataloihin. Yrityksen palveluksessa on yhdeksän ammatti-isännöitsijää. Isännöitsijöiden tuke-

na on asiantuntijoita isännöintikohteiden taloushallinnossa ja asiakaspalvelussa. Toimistolle myönnetty ISA -auktorisointi varmistaa asiantuntevan ja luotettavan asiakaspalvelun hyvän isännöintitavan mukaisesti Isännöitsijöiden auktorisointiyhdistyksen jatkuvassa valvonnassa. Suomen Isännöintiliiton jäsenenä yritys on jatkuvasti mukana isännöintialan kehityksessä. (Opkk, 2013)

Asukkaiden vaihtuvuus OP -isännöinti Oy:n isännöimissä vuokra-asunnoissa on nopeaa ja asukkaiden taustat ovat hyvin erilaisia. Asukkaille ei ole olemassa minkäänlaista tiedotusmateriaalia, miten asuntoja tulisi kohdella. Kun asukas viipyy asunnossa vain muutaman kuukauden, hän ei välttämättä koe minkäänlaista vastuuta kuluista tai siisteydestä. Asiaa vaikeuttaa myös se, että sähkö ja vesikulut sisältyvät vuokraan, joten niiden kulutus ei konkretisoidu rahallisesti lainkaan asukkaalle. Tähän välinpitämättömään asenteeseen sekä tietämättömyyteen oppaalla pyritään vaikuttamaan ja siten mahdollistaa isännöitsijän säästö- ja siisteystavoitteet.

3 TYÖN VIESTINTÄKEINOT

Tässä luvussa pohditaan tiedotuksen keinoja ja rajoituksia. Luvussa kartoitetaan esimerkiksi sitä mitä tiedottamisen, viestinnän ja markkinointiviestinnän keinoja kannattaa ottaa huomioon rakennettaessa toimeksiantajan toiveet mahdollisimman hyvin huomioiva tiedotusmateriaali.

Viestintä on kaikkea ihmisten välistä tietojen vaihdantaa, kommunikaatiota eli informaation vaihtoa lähettäjän ja vastaanottajan välillä. Tavaravaihdantaan nähden oleellinen ero on, ettei lähettäjä menetä mitään kertoessaan asiasta eteenpäin. Siten voisi ajatella, että viestintä on helppoa ja runsasta. Viestintä on myös yhteisön keino saavuttaa tietty tavoite. Viestintä sinällään ei ole mikään itsetarkoitus, sen tulee olla johdettua, suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa. Yhteisöviestinnän onnistuminen taas perustuu ammatilliseen osaamiseen. Lopullinen viestinnän tavoite on vaikuttaminen; vastaanottajan tietojen, mielikuvien tai mielipiteiden muuttaminen, lisääminen tai vahvistaminen. Kuten jo aiemmin mainittiin, viestinnän tulee olla tavoitteellista toimintaa, ongelmana on vain tavoitteiden tulosten mittaaminen. (Siukosaari 2002, 11, 31; Wiio 1994, 67) Viestintää ihmisten välillä on ollut aina. Nykyaika on tuonut viestintään monenlaisia uusia muotoja, mutta perusajatus, tiedonjakaminen säilyy samana. Ihminen haluaa olla osa sosiaalista yhteisöä, jossa viestinnällä on suuri merkitys.

Levitessään tieto karttuu ja jalostuu. Tiedon leviämisen esteenä on kuitenkin monenlaisia häiriötekijöitä ja karttumisen ja jalostumisen lisäksi se joskus vääristyy. Vaihto-opiskelijoille viestiessä suurin haaste on kieli. Vaikuttamaan pyrkivästä viestinnästä käytetään usein nimitystä suostuttelu. Suostuttelu on erityisesti mielipiteiden, käyttäytymisen ja asenteiden muuttamiseen suunniteltua viestintää. Tehokkainta suostuttelu on silloin, kun sanoma on jo olemassa olevien mielipiteiden ja asenteiden mukainen, joten viestinnän suunnittelussa tulee ottaa mahdollisimman hyvin huomioon vastaanottavan tahon asenteet, ikäryhmä ja kulttuuritausta. Ympäristöasioista tiedottaminen on sikäli kiitollista, että suurin osa viestin vastaanottajista suhtautuu asiaan positiivisesti ja on jo aiem-

min tutustunut asiaan. Toisaalta osa viestin vastaanottajista ajattelee: ”Ei taas, vanha juttu”. Siksi on tärkeää löytää viestille uusia sisältöjä tai sitoa se vastaanottajan omakohtaisiin kokemuksiin. Mitä paremmin tunnetaan vastaanottaja, sitä paremmat mahdollisuudet on saada viesti perille halutussa muodossa. (Wiio 1994, 67, 236, 242. Ikävalko 1999, 11)

Vaikka tässä työssä luotavaa esitettä ei voida suoraan laskea markkinointiviestinnäksi, on hyvä ottaa huomioon markkinointiviestinnänkin näkökulmia. Viestintään pitää pystyä luottamaan, kohderyhmän määrittely eli segmentointi on erittäin tärkeää ja sanomapäätös, markkinoinnin peruskysymys on olennainen. Sanoman tulee puhutella vastaanottajaa ja sillä on oltava hänelle merkitystä. Viestintätapahtuman tai – prosessin tärkein tekijä on sanoma. Sanoman tulee olla tosi ja konkreettinen. Lisäksi pitää sanomaa suunnitellessa huomioida onko siinä jotain uutta, jolla erotutaan joukosta. Oppaan tarkoituksena on erottua joukosta sitomalla se opiskelija omakohtaiseen kokemukseen. Sanoma tulisi pysyä esittämään mahdollisimman helposti ja pelkistetysti. Opasta suunniteltaessa on jatkuvasti keskitytty siihen, että viesti olisi lyhyt ja selkeä. Tiedon karsiminen ja kohdistaminen on yksi tiedottamisen onnistumisen ehtoja. Jotta sanoma saavuttaisi kohteen, tarvitaan väline tai kanava. Sijoittamalla opas Suomeen saapuvan vaihto-opiskelijan tiedotusmateriaaleihin, saavutetaan ajankohdallisesti toimiva väline. Olennaisena tekijänä on otettava huomioon myös erilaiset häiriötekijät. Haasteena on huomioitava kielitaito sekä runsaan uuden tiedon määrä ensimmäisten päivien aikana. (Ikävalko 1999, 12, 20)

Väärä tyyli voi viedä tekstiltä uskottavuuden. Objektivistista tyyliä edustavat esimerkiksi uutiset ja tiedotteet. Vetoavaa eli myyvää tyyliä edustavat mainos- ja esiteteksti (Ikävalko 1999, 242.). Tässä työssä liikutaan tiedotteen ja esitetekstin välimaastossa. Sisällön tulee olla tiedottavaa, mutta ulkoasun tulisi olla kiinnostavaa sekä mainosmaista, mutta kuitenkin harkittua ja asiallista.

Hyvään viestintään kuuluu viestin vahvistaminen teoilla, positiivinen rohkaisu, aktiivinen viestintä, oikea-aikaisuus sekä merkityksellisyys. Tarinankerrontakin on toimiva viestintäkeino (McKenna, 2000, 174). Siten pyrkimyksenä on ottaa asumiseen liittyvät ekologiset näkökulmat myös ajoittain vaihto-opiskelijoiden

vaihtojakson aikana, esimerkiksi mahdollisen luontoretken tai saunaillan puitteissa, jolloin luonto on lähellä ja tarinankerronta luontevaa.

Asenteiden muuttamiseen tähtäävä viestintä on haastavaa. McKennan (2000, 257) mukaan asennemuutokseen on kolme lähdettä: Sääntöjen noudattaminen tai alistuvuus, samaistuminen sekä sisäistäminen. Asennemuutokseen vaikuttaa myös tekijöitä kuten ryhmän jäsenyys, media, painostus, palkitseminen, viestintä sekä taivuttelu. Vaihto-opiskelijoita ajatellen vaikuttavin tekijä on todennäköisesti ryhmän jäsenyys. Suomeen saapuessaan vaihto-opiskelija aktiivisesti etsii paikkaansa ryhmässä, joten tärkeintä olisi saada opiskelijat omaksumaan uudet asenteet ryhmänä, tuolloin asennemuutos olisi vahvempi ja vaikuttaisi pidempään.

3.1 Vaihto-opiskelijat viestinnän kohderyhmänä

Viestintää ja tiedottamista suunnitellessa on tarkasti tutustuttava viestinnän kohteeseen. Vaihto-opiskelijat ovat viestinnän kohderyhmänä iältään hyvin homogeeninen ryhmä, mutta kulttuuritaustoiltaan hyvin erilainen. Aasian maista saapuvat opiskelijat poikkeavat suuresti kulttuuritaustaltaan eurooppalaisista. Jopa Euroopan sisällä on suuria eroja, kun ajatellaan Skandinaviaa, Alankomaita tai Välimeren maita.

Kielitaidon taso on Suomeen saapuvilla opiskelijoilla hyvin erilainen. Alankomaista saapuva opiskelija puhuu ja ymmärtää hyvin eritasoista englantia, kuin Kiinasta Suomeen saapuva vaihto-opiskelija. Tiedotteen on siten tukeuduttava myös kuviin, jotta opas innostaisi lukemiseen ja viesti sen avulla kulkisi vastaanottajalle. Tekstin tulee olla myös hyvin yksinkertaista ja selkeää, jotta sisältö avautuisi lukijalleen mahdollisimman helposti englanninkielentaidon tasosta riippumatta.

Kohderyhmä on iältään pääosin 20–25-vuotiaita. Ikäryhmästä suuri osa vastaanottaa pääosan viestinnästä sähköisessä muodossa. Opiskelijapalautteen perusteella selvisi, että he tulivat valinneeksi Suomen ja Salon, osittain siksi että Turun ammattikorkeakoulun painettu esite on selkeä ja sisältää kurssikuvauk-

set. Painetut, paperiset tiedotteet eivät vielä ole täysin korvautumassa sähköisillä ratkaisuilla. Opiskelijat saavat esitteen saapumisinformaation mukana ensimmäisenä orientaatiopäivänä jaettavan materiaalin mukana. Tuon materiaalin opiskelijat usein säilyttävät matkamuiiston tyyppisesti pitkään, joten siihen voi tulevaisuudessa tarttua uudelleenkin.

Nuoret elävät hyvin nopeatempoisessa ja työntäyteisessä ympäristössä. Myös sosiaalisten suhteiden luominen ja ylläpitäminen ovat tärkeä osa heidän ympäristöään. Moni vaihto-opiskelija asuu Suomessa ensimmäistä kertaa yksin, ja siten ympäristö luo heille myös uudenlaisia vaatimuksia. Toisaalta sen on myös otollista aikaa uusille asenteille ja elämäntavoille, siksi opas sopii ajankohdallisesti hyvin nuorten elämään ja siten sillä voisi olla kauaskantoisiakin seurauksia.

Nykyajan informaatio- ja koulutusyhteiskunnassa nuorisokasvatusta on hyvä tarkastella osana elinikäistä oppimista. Nopea yhteiskunnallinen muutos vaatii ihmisiltä kykyä omaksua jatkuvasti uutta tietoa ja kehittää ammatillisia valmiuksia. Kasvu ja oppiminen ovat muuttuneet läpi elämän kestäväksi ja aiempaa yksilöllisemmiksi prosesseiksi, arjen elämänpiirejä voidaan ajatella oppimisympäristöinä. Viime vuosina on myös yhä enemmän alettu kannattamaan ajatusta koulutuksen valjastamisesta edistämään kestävästä ympäristönhoidon ja oikeudenmukaisuuden tavoitetta. Vaikka tavoitteet on asetettu jo YK:n ympäristökongressissa vuonna 1977, tavoitteet eivät ole sopineet vuosikymmenten saatossa syntyneisiin käytäntöihin ja järjestelmiin. (Niemelä, 2010, 304; World watch instituutti, 2010, 115)

3.2 Viestintätavat

Viestintäkanavat ja -tavat ovat hyvin tärkeässä osassa viestintää suunniteltaessa. Oppaan lisäksi ajatus ja vinkit ekologisesta asumisesta tulevat näkymään sekä internetsivuilla että asuntolan ilmoitustauluilla. Nämä erilaiset tavat viestiä tukevat toisiaan ja viestin toistamisella päästään varmemmin tavoitteeseen viestin omaksumisesta. Lisäksi oppaan ajatukset nostetaan esiin vaihto-

opiskelijoiden orientaatiopäivänä, heidän saapuessaan Suomeen. Tarkoituksena on siten hyödyntää mahdollisimman monta erilaista viestintätapaa.

Opaslehtinen on ensisijainen viestintäväline. Vaikka lehtinen itsessään paperisena ei ole niin ekologinen vaihtoehto, kuin sähköiset viestintävälineet, se on kuitenkin konkreettisin viestinnän väline opiskelijalle. Ensimmäisten päivien aikana Suomeen saavuttuaan opiskelija on erityisen kiinnostunut kaikesta vaihto-opiskelija-aikaa koskevasta tiedosta.

Internetin avulla tiedottamalla on mahdollista saavuttaa suuri joukko vastaanottajia. Turun ammattikorkeakoulun sivuilla käy runsaasti opiskelijoita, jotka eivät koskaan tule Suomeen opiskelemaan, mutta joku heistä saattaa silti lukea ekologisen asumisen vinkkejä. Tämä ajatus tukee yhtä tavoitteista, eli kestävän kehityksen ajatusten leviämistä maailmalle. Internetsivujen käyttö on myös itsessään ekologista, kun kaikissa toiminnoissa pyritään vähentämään paperin kulutusta.

Verkkoon tietoa tuotetaan aina enemmän kuin vastaanottajat pystyvät suodattamaan, joten viestin perille saamiseksi pitäisi jotenkin hallita tietotulvaa. Verkko- viestinnässä pärjätäänkin laadulla, ei määrällä. Lukijat valitsevat aina vain mielenkiintoisimmat jutut. Verkon käyttäminen kuitenkin tehostaa viestintää. (Siukosaari 2002, 206.)

Joskus tekstiä on vaikea lukea tietokoneen ruudulta, vaikeampaa kuin paperilta. Luettavuuteen vaikuttaa esimerkiksi kirjasintyyppi. Kokonaisuuksien hahmottaminen verkossa on vaikeampaa kuin paperilla. Tekstiin on kiinnitettävä erityistä huomiota verkkoon kirjoitettaessa. Ruudulta lukeminen on usein enemmänkin silmäilyä kuin lukemista, se on myös hitaampaa. Viesti kannattaa pilkkoa lyhyeksi ja tärkein viesti kannattaa sijoittaa ensimmäiseksi. Otsikoinnilla helpotetaan silmäiltävyyttä. Palstat kannattaa muotoilla mahdollisimman kapeiksi ja rivimäärät kannattaa jättää sellaisiksi, että ne mahtuvat pienemmällekin näytölle. Mustan tekstin paras tausta on valkoinen, tekstin erottumiseen kannattaa kiinnittää huomiota. Lihavoidulla tekstillä voi nostaa ydinkohtia hyvin esiin, mutta allevii- vaus sekoittuu linkkeihin. Kuvilla saa tekstiin helposti elävyyttä ja ne usein ker-

toivat enemmän ja nopeammin aiheesta kuin pelkkä teksti. (Siukosaari 2002, 215, Pennanen 2010, 17.) Turun ammattikorkeakoulun internetsivuille sijoitetaan todennäköisesti painettu opas pdf -tiedostona vaihto-opiskelijoiden asumista koskeville sivuille, joten painetun esitteen tulee ottaa huomioon sähköisen viestinnän vaatimukset.

Asuntolaan sijoitetaan pienet laminoidut *huoneentaulut* jokaisen opiskelijan omaan huoneeseen, keittiöön, kylpyhuoneeseen sekä ulko-oveen. Opiskelijan omaan huoneeseen tulevassa taulussa muistutetaan ikkunoiden sulkemisesta, sähkölaitteiden sammuttamisesta ja avaimista. Keittiöön tulevassa taulussa muistutetaan lieden sammuttamisesta, jääkaapin siistimisestä sekä veden turhasta juoksuttamisesta. Kylpyhuoneessa muistutetaan suihkun pituudesta, veden juoksemisesta hampaiden pesun yhteydessä sekä kielletään wc:n tukkiminen sinne kuulumattomilla esineillä. Ulko-oveen tulee uusintamuistutus avaimista, valojen sammuttamisesta sekä muistutetaan huomioimaan naapurit noudattamalla hiljaisuutta.

Orientaatiopäivänä nostetaan viesti ekologisesta asumisesta esiin *PowerPoint-presentaation* avulla. Näin toteutetaan viestin toistamisen ajatusta. Tietoisku orientaatiopäivässä on tiivis tietopaketti, jossa nostetaan uudelleen esiin sekä ympäristönäkökulmat että muut asuntolan asukkaat. Ilmaston lämpenemisen symbolina ovat kuvat jääkarhuista, joiden kohtalo on jo tuttu maailmanlaajuisesta ympäristötiedotuksesta. Muut asuntolan asukkaat ja heidän huomioimisensa esitetään vertaamalla kuvia epäsiististä ja siististä opiskelijan huoneesta. Kuvalla kerrotaan enemmän ja saadaan aihe tiivistetyksi. Toistamalla oppaan teemoja ympäristönäkökohdista ja säännöllisestä siivouksesta tuetaan tavoitteita säästöistä ja kestävydestä.

4 EKOLOGISUUS ASUMISESSA

Tässä luvussa pohditaan ekologisuutta eli kestävän kehityksen periaatteita ja niitä keinoja joiden avulla kestävä kehitys voidaan asumisessa edistää. Näistä keinoista nostetaan pääasiat esiin lopullisessa tiedotusmateriaalissa. Kestävä kehitys itsessään on laaja aihealue. Tiivis ja selkeä tiedotusmateriaali vaatii yksityiskohtien karsimista ja viestin yksinkertaistamista.

Kestävän kehityksen ytimessä on ajatus tuotteiden kestävydestä pitkään, niin ettei ihmisen tarvitsisi ostaa jatkuvasti uusia tavaroita ja tuottaa lisää jätettä. Brundtlandin komissio määritteli kestävän kehityksen jo vuonna 1987: ”Kestävä kehitys on kehitystä, joka tyydyttää nykyisen yhteiskunnan tarpeet tekemättä myönnytyksiä tulevien sukupolvien kustannuksella. Yksi tärkeimmistä huomioon otettavista tekijöistä on luonnonvarojen riittävyys.” Valtion ympäristöhallinnon (2012) mukaan kestävä kehitys on yhteiskunnallista muutosta (sekä globaalia että paikallista), jonka päämäärä on taata tulevaisuudessa vähintään yhtä hyvät toimintamahdollisuudet, kuin mitä ihmisillä tällä hetkellä on. Tämä saavutettaisiin siten, että ihminen, talous ja ympäristö huomioidaan tasavertaisesti kaikessa, sekä päätöksenteossa että erilaisessa toiminnassa. Lähtökohtana on huoli ihmisten välisestä eriarvoisuudesta ja elämän perustan rakentavien ekosysteemien elinvoiman ehtymisestä.

Ekologinen, taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys kuuluvat kaikki kestäväan kehitykseen. Sitä edistettäessä on pyrkimys kaikenkattavaan kulttuuriseen muutokseen, jossa pidetään kiinni ehdottomasti ihmisarvosta, vaalitaan ekosysteemien elinvoimaisuutta ja pidetään huolta talouden vakaudesta. (Crane & Matten 2007, 23.) Nämä kestävän kehityksen periaatteet tukevat isännöintitoimiston tavoitteita Hakastaronkadun asuntolassa. Vaikka ympäristön suojelu mielletään yritysten kilpailukyvyyn ja työpaikkojen uhaksi, ilmastonmuutoksen asettama koko ihmiskuntaa ja kansantalouksia koskeva haaste aiheuttaa kuitenkin sen, ettei ihmisten ja ympäristön hyvinvointia voi tarkastella toisistaan erillään.

Tietoyhteiskunnassa kansalaisten ympäristötietoisuus ja valinnan mahdollisuudet lisääntyvät, samalla kun ihmisten suorat ammatilliset ja taloudelliset sidonnaisuudet ympäristöä kuormittavaan teollisuuteen vähenevät. Ympäristöarvojen korostuminen ja julkinen painostus suuntaavat jo tällä hetkellä energiapolitiikkaa energian käytön tehostamiseen. (Crane & Matten 2007, 512; Niemelä, 2010, 317, 323; Anttila ym. 1994, 112) Tiedottamalla kestävän kehityksen keinoista asenteet saadaan muuttumaan tulevaisuudessa. Kuitenkaan täysin ilman vahvaa hallinnon laatimaa lainsäädäntöä, joka huomioi kestävän kehityksen vaatimukset, näyttäisi epätodennäköiseltä saada aikaan muutoksia. Kestävä kehitys tulee vaatimaan, että hallitukset ehkä yhdessä yritysten kanssa – vaikuttavat globalisoituvaan talouteen. Ihmisten kulutuskäytännöt eivät tule muuttumaan ilman hallinnollista ohjausta, tästä esimerkkinä voidaan mainita hehkulamputtalkoot. EU määräsi jäsenmaansa poistamaan käytöstä hehkulamput, jolloin kansalaiset siirtyivät käyttämään pitkäikäisempiä ja vähemmän energiaa kuluttavia ratkaisuja. Myös otsonikerrosta tuhoavien ponnekaasujen kieltäminen on auttanut ja otsonikerros on korjaantumassa. (World watch-instituutti, 2010, 165)

Kestävän kehityksen edellytyksiä voidaan kuitenkin tarkastella hyvin eri tavoilla ja tasoilla. Kestävä kehitys voidaan käsittää yksinkertaisesti vain talouskasvun lisäulottuvuudeksi tai sen avulla voidaan pyrkiä ekologiseen modernisaatioon, jossa ongelmien asettamat vaatimukset otetaan paremmin huomioon muuttamatta nykyisen kehityksen suuntaa. Radikaalein vaihtoehto on muuttaa koko yhteiskuntamallia kestävän kehityksen saavuttamiseksi. On siis syytä pohtia ovatko kestävä kehitys ja suurempi aineellinen vauraus tavoitteina yhteensopivia sekä kuinka suureen muutokseen pyritään. (Helne, 2003, 32; Niemelä, 2010, 325) Tämän työn tarkoituksena on vaikuttaa olemassa olevaan rakentamiseen. Asuntolan ekologisuuteen päästäisiin tehokkaimmin vaikuttamaan purkamalla vanha ja rakentamalla täysin uusi, mutta vaihtoehtoja puntaroidessa on huomioitava kaikki ympäristövaikutukset.

4.1 Ympäristöongelmien huomioiminen oppaassa

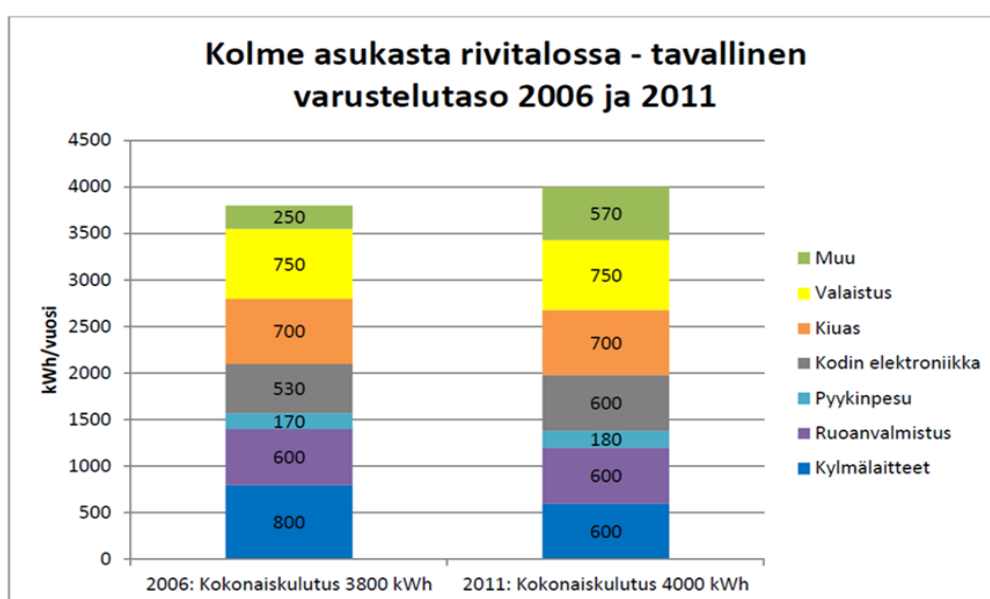
Ympäristöongelmat, kuten ilmaston lämpeneminen ja saastuminen, ovat ainakin länsimaiselle ihmiselle jo hyvin tiedossa. Rationaalisen ihmisen luulisi toimivan siten, että hän muuttaa toimintaansa ongelmien ratkaisemiseksi. Valitettavasti kuitenkin meillä on taipumus nähdä ympäristöongelmat muiden ihmisten ongelmina. Vaikka ympäristön tilasta ja saastumisesta ollaan yleisesti huolestuneita ja vaikka kollektiivisten keinojen käyttöön asennoidutaankin myönteisesti, omaa panosta ei olla valmiita antamaan, taloudellisiin uhrauksiin on valmis vain harva. Aina on olemassa jokin ympäristöteon kanssa kilpaileva tekijä, joka on lähempänä ihmisen tämänhetkistä hyvinvointia. Yleensä on kyse taloudellisista tekijöistä, mukavuudenhalusta tai helppoudesta. Pitkällä aikavälillä tällainen lyhtynäköinen toiminta vaikuttaa kuitenkin ihmisen itsearvostukseen (Salonen, 2005, 182–183, 185–186) Ympäristön ja hyvinvoinnin suhde on hyvin monitahoinen. Sitä voidaan kuitenkin jäsenellä osiin kuten ympäristö ihmisen hyvinvoinnin perustana, talouskasvun ja ympäristön ristiriitainen suhde sekä vihreän kuluttamisen esiinnousu. Ihmisen hyvinvointi riippuu hyvin keskeisesti ympäristön laadusta. Ympäristö, jossa ihminen elää, vaikuttaa häneen kaikilla tasoilla. Irrallisuuden kokemus on osaltaan aiheuttanut maailman ympäristöongelmat sekä psyykkisen huonovointisuuden. (Niemelä, 2010, 321; Salonen, 2005, 20,22)

4.2 Keinoja ekologisen asumisen toteuttamiseksi opiskelija-asuntolassa

Ekologisen asumisen periaatteet eivät välttämättä vaadi uusia ratkaisuja tai radikaaleja uudistuksia. Jo sotien jälkeen ekologisen asumisen ratkaisut olivat arkipäiväisiä ja luontevia, kun kaikesta oli säästettävä. Kestävän kehityksen periaatteet ovat ajattomia kuten veden, energian ja ruuan kulutuksen säännöstely. Samalla vihreä ajattelu tukee hyvää terveyttä, kun pohditaan tarkemmin, minkälaisia kemikaaleja käytetään esimerkiksi pyykin pesussa. Usein samalla säästyy rahaa, kuten sammuttamalla turha valaistus, säätämällä lämmitys vähän pienemmälle, ja ottamalla vähän lyhyempi suihku. (Morgan, 2005, 13) Järkevällä

energiankäytöllä on saavutettavissa huomattavia säästöjä. Tarkkailemalla energiankulutusta ja järkeistämällä sitä, tavallinen kansalainen voi pienentää kuluustaan merkittävästi. Energian säästö liittyy myös kasvihuoneilmiöön ja ilmaston lämpenemiseen. Tämä teema nostetaan yhtenä esiin ekologisen asumisen oppaassa. Ilman saastuminen ja ilmaston lämpeneminen johtuvat suurelta osin energian tuotannon päästöistä.

Markkinointitutkimuksissa on jo pitkään pyritty saamaan tietoa kuluttajakäyttäytymisestä, kuten tekijöistä, jotka vaikuttavat kuluttajan tekemiin päätöksiin sekä siitä voidaanko kuluttamiseen vaikuttaa lisäämällä tietoa kuluttamisen ympäristövaikutuksista. Erilaisten tutkimusten perusteella on tultu siihen tulokseen, että vaikka kuluttajien välillä olisi suuriakin eroja ympäristötiedossa, erot kuluttajakäyttäytymisessä ovat pieniä. (Heinonen ym. 2005, 40,101) Tämä asetelma luo melko pessimistisen lähtöasetelman opiskelijoiden kiinnostuksesta pohtia ja toteuttaa ekologisen asumisen tapoja asuntolassa. Opiskelijoilla on jo kuitenkin tietynlaiset olemassa olevat tavat ja tottumukset, jotka ovat syntyneet kotimaan kulttuurin ja oman perheen tapojen myötä. Toisaalta ensimmäistä kertaa itsestä asuva nuori ottaa vastaan ja omaksuu todennäköisemmin uusiakin asenteita ja tapoja. Kotitaloudessa on useita asioita, joihin voi kiinnittää huomiota säästöjen aikaansaamiseksi ja joista opiskelijoiden on hyvä tietää. Seuraavaksi nostetaan esille muutamia niistä.

Kuvio 2. Kotitalouden kokonaiskulutus. (TEM 2011)

Sähkökiuas kuluttaa lämmitettäessä moninkertaisesti enemmän energiaa, kuin mikään muu yksittäinen kotitalouskone (Kuvio 2). Jos asunnossa on sähkökiuas, energiaa säästetään madaltamalla lämpötilaa ja kääntämällä kiuas pois päältä heti saunomisen päätyttyä. Asuntolassa on jo aiemmin vuonna 2012 siirrytty saunan lämmityksessä muutamaaan saunavuoroon, siten lämmitysaikaa on saatu lyhennettyä huomattavasti ja sähkönkulutusta vähennettyä.

Termostaatit tunnistavat nopeasti lämpötilamuutokset. Tuulettamisen tulisi tapahtua mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Lämmitys pitää säätää pois tuulettamisen ajaksi. Jos huoneessa on liian lämmin, säädetään lämmitystä ikkunan avaamisen sijaan. Termostaatilla on hyvä säädellä lämmitykseen kuluvaa energiamäärää. Sisälämpötilan laskeminen yhdellä asteella säästää n. 5 % lämmityskuluissa. (Elkington & Hailes, 1991, 108, 110, 204) Tuuletus asuntolassa on jatkuvasti esille noussut asia ja se nostetaan oppaassa yhdeksi tiedottamisen pääteemaksi. Vaihto-opiskelijat ovat talviaikaankin saattaneet jättää asuntonsa ikkunan auki koko koulupäivän ajaksi, joten lämmityskulut ovat kasvaneet. Kodin energiankäytöstä 35 % kuluu *lämmitykseen* (Kuva 1), joten kyse on suuresta kulusta.

Kuva 1. Kodin energiankäyttö. (STEK 2013)

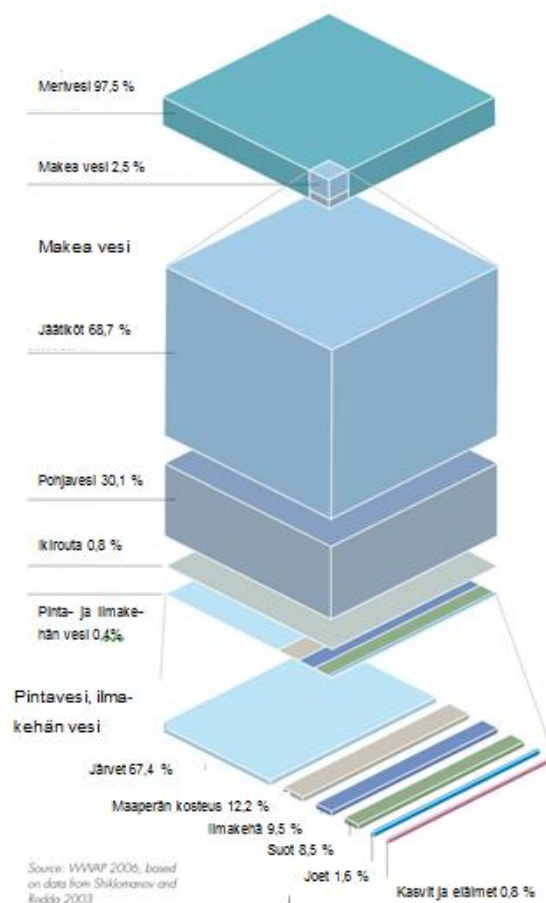
Sähköstä noin kolmasosa kuluu *ruuan säilytykseen*. *Ruuan valmistus* vie noin viidenneksen. Pyykinpesu, valaistus ja astianpesu vievät kukin seitsemäsosan ja noin kuusi prosenttia kuluu viihde-elektroniikkaan. (Elkington & Hailes, 1991, 180, 184) Ruuansäilytyksen kulut on huomioitu oppaassa muistuttamalla asukasta huolehtimaan jääkaapin puhtaudesta, oikeasta lämpötilasta sekä pakastimen säännöllisestä sulatuksesta.

Sähköliesi kuluttaa energiaa runsaasti, siksi on hyvä huomioida tietyt seikat ruokaa valmistaessa tietyt seikat. Liesi kuluttaa vähemmän sähköä kuin uuni. Huomioitava on myös ruuanlaiton välineet ja menetelmät. (Elkington & Hailes, 1991, 189) Asuntolassa opiskelijat ovat käyttäneet uunia yksittäisten leipäviipaleiden paahtamiseen sekä huonetilojen lämmitykseen. Toisaalta ruuanlaitto opiskelija-asuntolassa on melko vähäistä, mutta juuri pienten ruokamäärien lämmittämiseen kulutetaan turhaan suuri määrä energiaa.

Sen lisäksi että pesukoneet kuluttavat energiaa, ne myös saastuttavat ympäristöä. *Pesuaineet* ovat yksi syytä järvien ja rannikkovesien saastumiseen. Fosfaatittomilla pyykinpesuaineilla vähennetään ympäristön saastekuormaa ja zeoliittomilla pidennetään pesukoneen käyttöikä. (Elkington & Hailes, 1991, 194, 248) Opas ohjaakin ostamaan mieluummin ympäristömerkittyjä pesuaineita.

Peseytymiseen kuluu suuri osa kodin vedenkulutuksesta, lähes 40 %. Suihku kuluttaa alle puolet kylpyammeeseen verrattuna. Suihkussa oloaika kannattaa kuitenkin rajoittaa, eikä vettä kannata juoksuttaa turhaan saippuimisen aikana tai hampaita harjatessa. Vuotavat hanat tai WC tulisi korjauttaa nopeasti. (Elkington & Hailes, 1991, 206) Näistä asioista muistutetaan asuntolan asukkaita sekä keittiön että kylpyhuoneen tiedotteissa.

Veden kulutus on yksi suurimmista ongelmista asuntolassa. Siksi aihe tuodaan erityisen voimakkaasti esiin sekä oppaassa että ohjetauluissa. Pesukoneella on asuntolassa paljon käyttäjiä ja siksi pesuaineen laadulla on hyvinkin paljon merkitystä sekä vesien rehevöitymistä että pesukoneen kuntoa ajatellen. Asuntolan pesukoneella on runsaasti käyttäjiä, eikä sen huolto sen seurauksena ole oikein kenenkään vastuulla. Siksi oppaassa tiedotetaan myös pesuaineen laadusta, jottei pesukone tukkeutuisi niin helposti zeoliittia sisältävien pesuaineiden takia. Pyykinpesukone pysyisi myös puhtaampana, joten pesutuloskin on parempi.

Kuva 2. Maapallon vesien jakautuminen. (WWAP 2006)

Ilmeisistä ongelmista huolimatta veden todellista arvoa ei kuluttaja vieläkään ymmärrä. Puhtaan, juomakelpoisen veden määrää ja varsinkin sen vähyyttä on vaikea käsittää (Kuva 2). Vesi tulisi hinnoitella sen todellisia kustannuksia vas-

taavaksi, ilmainen tai halpa vesi ei motivoi säästämään vettä. Valitettavasti asuntolassa ikänsä takia ei ole asuntokohtaisia vesimittareita ja siksi veden kustannukset sisältyvät vuokraan. Aukkaalle ei voida konkreettisesti osoittaa veden säästön vaikutuksia kuluihin. Vaikka suuri osa veden kulutuksesta johtuu teollisuudesta ja viljelystä, veden säästäminen arkipäivänkin toiminnoissa on keskeinen keino veden riittävyyden varmistamiseksi tulevaisuudessa. Oppaassa veden säästön tärkeys nostetaan esiin vesikriisin ja ympäristöllisten syiden avulla. Asuntolan huoneentauluissa muistutetaan veden turhan juoksuttamisen välttämistä

5 MATERIAALIN LUOMINEN

Tiedotteita suunnitellessa tekijä käytti ideapuumenetelmää, jotta työhön saataisiin jäseneltyä kaikki huomioon otavat seikat: yhteistyötahot, kohderyhmä, sanoman sisältö ja esille nostettavat teemat sekä tiedotuskanavat. Ensin pyrittiin vastaamaan kysymyksiin kuka, mitä, miksi milloin, miten. Keskeisimmiksi kysymyksiksi nousivat: miksi opiskelijoiden tulisi asumisessa huomioida ekologiset näkökulmat ja miten niihin olisi mahdollista vaikuttaa asumisessa.

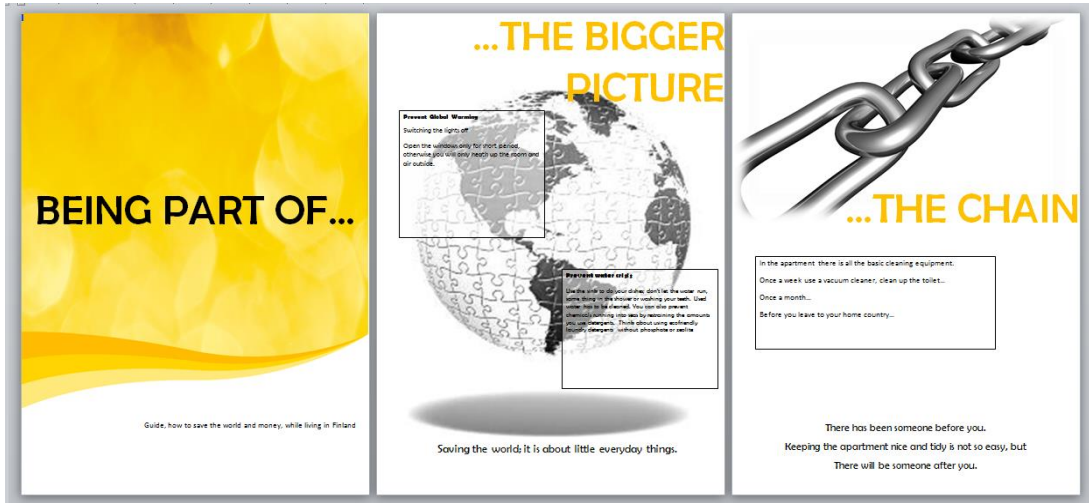
Alkuvaiheessa piti pohtia myös sitä, onko opas paperinen esite, vai ainoastaan sähköisessä muodossa löytyvä tiedote. Vaihto-opiskelijoille on aiemmin laadittu ”Selviytymisopas Saloon saapuville vaihto-opiskelijoille”, (Lautiala, 2012). Tuosta opinnäytetyönä luodusta oppaasta kerätyn palautteen perusteella päädyttiin siihen tulokseen, että painettu opaslehtinen info-kansioon liitettynä on paras tiedotustapa uusille saapuville opiskelijoille.

Oppaassa keskitytään Opkk:n toiveiden mukaisesti veden ja sähkön kulutuksen vähentämiseen. Vesi ja sähkö nousevat oppaassa esille ilmaston lämpenemisen ja vesikriisin teemoilla. Teemat ovat maailmanlaajuisesti uutisoinnista tuttuja ja siten vaihto-opiskelijoillekin perusteltuja syitä muuttaa tottumuksia.

Veden ja sähkön kulutuksen lisäksi oppaassa nostetaan esille tilojen siisteys. Siivoamisen tärkeyteen keskitytään opiskelijan omakohtaisen kokemuksen kautta muistuttamalla, että opiskelijan jälkeen asuntolaan saapuu toinen hänen itsensä kaltainen nuori aikuinen. Siten siisteyden merkityksestä saadaan oma-kohtaista. Pelkkä käsky ”siivoa jälkesi” jää kylmäksi ja persoonattomaksi.

Ydinasia, ympäristönäkökulma ja siisteys, tiivistettiin kolmelle sivulle (Kuvat 1,2, ja 3), joissa keskityttiin syihin ja vaikutuksiin. Kansilehti esittää mielenkiinnon herättävän kysymyksen, johon muut sivut vastaavat. Tiedotettavat asiat pidetään lyhyenä ja nopeasti silmäillenkin omaksuttavana.

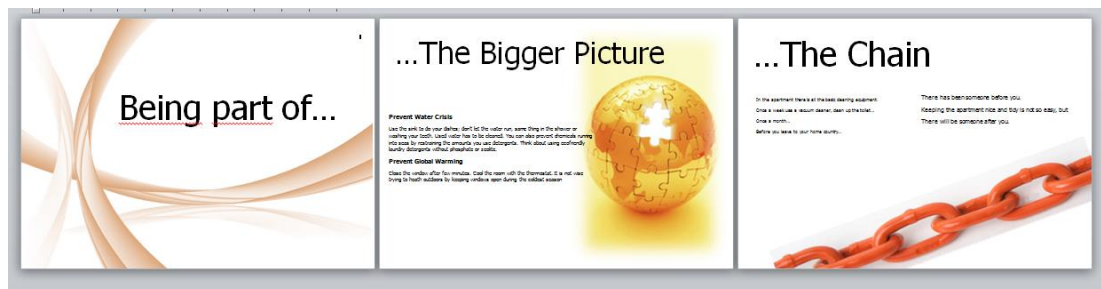
Luonnostellessa hahmotelmia tiedotteesta oli pohdittava asettelua ja rakenteen vaikutusta ulkoasuun. Myös värien merkitystä ja vaikutusta piti miettiä paljon. Luonnosteluvaiheen väritykset perustuivat Osuuspankin oranssiin logoon (Kuva 5), koko Turun ammattikorkeakoulun yhteisestä keltaisesta väristä (Kuva 3) ja ekologisuuuteen ja kestävään kehitykseen usein liitettyyn vihreään (Kuva 4).

Kuva 3. Luonnos 1.

Kuva 4. Luonnos 2.

Kuva 5. Luonnos 3.

Luonnoksissa kokeiltiin myös erilaisten asettelujen vaikutusta. Vaakasuuntainen asettelu ja koko kannen peittävä väri tekee raskaan vaikutelman. Asettelussa testatut Turun ammattikorkeakoulun omat valmiit pohjat jouduttiin hylkäämään sillä perusteella, että haastatellut opiskelijat kokivat ne tylsinä eikä sellainen erotu riittävästi muusta koulun tiedotusmateriaalista. Tarkoitus kuitenkin on herättää opiskelijan mielenkiinto.

Ulkoasun vihreä väri on neutraali, ekologiseen aiheeseen liittyvä ja tekee tuotteesta keveän silmälle, joten siihen jaksaa tarttua. Kannen valkea tausta toimii myös keveänä yksityiskohtana. Samaa keveyttä haettiin otsikoinnin kirjasintyyppillä. Kirjasintyyppi Copperplate toimii hyvin otsikoinnissa, mutta tekstiosioissa se näytti vaikeaselkoiselta ja sekavalta. Tekstiin valittiin kirjasintyypiksi Tahoma, joka osaltaan tukee tuotteen keveyttä. (Siukosaari 2002, 215, Huovila 2006, 97.)

Kuva-aiheet oppaaseen syntyivät otsikoinnin kautta. Etusivuun haluttiin toiminnallisuutta, liikettä, keveyttä ja ilmavuutta. Maapallo kuva-aiheena sitoo molemmat teemat ”Global Warming” ja ”Water Crisis” yhteen. Ketju toistaa otsikon ajatusta opiskelijasta osana jatkumoa, suurempaa kokonaisuutta.

Ekologisen asumisen oppaan tulee olla riittävän tiivis, jotta lukija jaksaa siihen paneutua asuntolaan saapuessaan. Toisaalta sen on tuotava esille mahdollisimman monta keinoa kulutuksen vähentämiseksi, mutta teksti ei saa olla raskas. Ulkoasua suunniteltaessa on otettava huomioon kenelle se on suunnattu ja mitä se edustaa. Oppaan tulee olla myös kiinnostava, jotta opiskelija omaksuisi vinkit ja ohjeet ensimmäisten päivien tietotulvan joukosta.

Tekstin ja visuaalisen ulkoasun on hyvä edetä tasatahtia, jotta molemmat hyötyvät toisistaan. Yleensä suositellaan visuaalinen suunnittelu aloittamaan luonnostelemalla kynällä ja paperilla (Loiri & Juholin, 1999, 160). Tietokoneohjelmien käyttö on kuitenkin nopeaa ja sujuvaa, joten tämän työn luonnokset laadittiin tietokoneella. Koneella toteutettuna päästiin saman tien tekemään myös päätöksiä luonnostelluista väreistä. Tekstiosioden otsikot, tarvittava pituus ja pääaiheet muotoutuivat asettelun myötä.

Kuva-aiheiden etsimisessä ja ideoinnissa hyödynnettiin Internetiä. Muutama luonnoksissakin olleista kuvista on löydetty sieltä. Lopulliseen oppaaseen kuvista päätyi The National Socio-Environmental Synthesis Center:n (SESYNC, 2013) sivuilta löytynyt maapallopelapeli, jonka tasoista ei pystytty piirtämään. Siksi kuvaan lisättiin kuvälähde. Sivujen ”Frequently-Asked-Questions”-palstalla oli kysytty, saako sivujen materiaalia käyttää opinnäytetyössä ja vastaus oli kyllä, joten kuva voitiin työhön liittää. Muut kuva-aiheet on joko piirretty alusta asti tai muokattu valokuvasta.

Tekstisisältöjä suunniteltaessa pohdittiin ensin nuorelle kohderyhmälle sopivaa humoristista näkökulmaa, mutta sen käyttöikä on hyvin lyhyt. Ideat ”äitisi ei asu täällä” tyyppisistä sloganeista ja mainoslauseista vanhenivat jo suunnitteluprosessin aikana. Kylmän tiedottava Green Living otsikointi tuntuu siltä, että opas hukataan heti ensimmäisen tilaisuuden tullen. (De Pelsmacker ym. 2005, 115-117.)

Teemaksi rakentui lopulta ajatus vaihto-opiskelijoiden ennakkoluulottomasta asenteesta olla osallistuvia nuoria. ”Being part of the bigger picture and the chain” kokoaa teemana yhden otsikon alle kaiken asuntolassa asumiseen liittyvän. Sen avulla herätetään ajatuksia ympäristön, kulutuksen ja asuntolaan myöhemmin saapuvien opiskelijoiden huomioimisesta. Oppaan avulla saadaan myös mahdollisesti hetkessä kiinni elävien nuorten asenteita muutettua isomman kuvan hahmottamisen suuntaan sekä pidemmän tähtäimen ajatteluun.

Kun luonnokset olivat olleet kommentoitavana, sekä kohderyhmänä olevien vaihto-opiskelijoiden, että muiden henkilöiden taholta, keskityttiin eniten kiinnostusta herättäneiden yksityiskohtien kehittämiseen. Lopulliseen oppaaseen valikoitui vihreä väritys, ilmavan keveä kansiaihe, raikas valokuva maapallosta palapelinä (SESYNC, 2013) sekä linjakkain ketjukuvio.

Teemojen rakennuttua kuva-aiheiden mukana luonnosteltiin tekstisisältöjä. Ensimmäiset lauserakenteet olivat kömpelöitä käännöksiä suoraan suomen kielestä, mutta sanajärjestystä ja sanavalintoja pyörittelemällä ja vaihtelemalla löytyi mahdollisimman lyhyet sekä selkeät lauserakenteet, jotka ovat ymmärrettävissä

suppeammallakin englannin kielen taidolla. Tietoisesti esitteestä pyrittiin karsimaan pois monimutkaiset syy- ja seuraussuhdeselitykset, jotka ehkä suomenkieliseen versioon olisi sisällytetty. Viimeisenä vaiheena tekstisisältöjen työstämisessä oli kieliäsun tarkistus. Opiskelijoille jaettava opas, sekä asuntolan seinille kiinnitettävät tiedotteet lähetettiin Turun ammattikorkeakoulun kielenkääntäjälle, sillä kaikkien Turun ammattikorkeakoulussa julkaistavien englanninkielisten tekstien kieliäsu tulee tarkistuttaa.

Työn edellytyksenä on tutustuminen InDesign taitto-ohjelmaan ja lopullisen esitteen laatiminen ohjelman avulla. Ohjelma ei ollut tekijälle entuudestaan tuttu, joten siihen tutustuminen vei runsaasti aikaa. Adoben ohjelmiin kuuluvana ohjelma poikkesi suuresti tutummista ohjelmista. Työn luonnokset laadittiin nopeasti ja keveästi Microsoft Officen Word-ohjelmalla, jotta saatiin huomioon otettavat tyyllilliset seikat mahdollisimman pian arvioitavaksi. Toisaalta Word-ohjelmalla luotu luonnos antoi vinkkejä toimivasta asettelusta, sen pohjalta uuden ohjelman opiskelu tuntui mielekkäämmältä. Uusien toimintamallien ja –tapojen, jopa uuden kielen omaksuminen oli helpompaa, kun työlle oli jo laadittu tietynlaiset, selkeät kuvalliset tavoitteet.

Ohjelmaan tutustumisen alku oli haastavaa. Ohjeet toimintojen suorittamiseen löytyivät kuitenkin helposti yrityksen internetsivuilta (Adobe, 2013). Jo ensimmäisen tekstirakenteen luominen oli monen mutkan takana. Taitto-ohjelmahan keskittyy enemmän osien sijoitteluun kuin kirjoitusohjelma. Jokaiselle rakenteelle, myös tekstile on luotava kehysrakenne, jonka avulla eri osiot on sujuva sijoittaa layoutiin. Kuvien tuominen layoutiin toimii poikkeavasti aiemmin käytettyihin ohjelmiin verrattuna. Kuville on luotava linkki, jonka avulla kuva tuodaan rakenteen pintaan.

Kaiken kaikkiaan ohjelma toimii tarkoituksessaan. Objektikehysten avulla osien sijoittelu sivuille on selkeää. Objektien paikat näytetään millimetrien tuhannesosissa, joten sijoittelu on hyvin tarkkaa. Jokaisen objektin tekstikehykset vaihtavat väriä, kun objektit ovat linjassa toisiinsa nähden, joten työkalu todellakin helpottaa taittoa.

Työ on laadultaan sen verran suppea ja kevyt, että suuri osa ohjelman työkaluista jäi opiskelematta. Esitettä rakentaessa ohjelman kieli ja rakenne avautui niin, että tunnistaa minkälaisiin kohteisiin se on toimiva väline.

6 YHTEENVETO

Tämän työn tarkoituksena oli laatia tiedotusmateriaali Suomeen saapuville vaihto-opiskelijoille, jonka avulla heitä opastetaan ottamaan huomioon asumisen ekologiset näkökulmat. Tiedotusmateriaalin luomisessa on otettu huomioon tiedottava näkökulma. Tiivis ja selkeä lopputuote ottaa huomioon kohderyhmän iän ja kulttuuritaustojen erilaisuuden. Työn edetessä oli haasteellista rakentaa materiaali, joka ottaa huomioon erilaisten kulttuurien vaikutukset asenteisiin. Kaiken ytimessä on selkeys. Karsimalla kuva-aiheita ja monimutkaisia lauserakenteita syntyi kulttuuritaustan vaikutuksista riippumaton ekologisen asumisen opas.

Hyvä materiaali kestää aikaa ja saa lukijan kiinnostumaan asiasta. OP - isännöinti Oy:n isännöintitoimiston henkilökunnan mielestä esille on nostettu juuri ne asiat, joihin toivotaan muutosta. Markkinoinnin ja markkinointiviestinnän tavoite on ollut saada opiskelijoille myytyä ajatus tai uudenlainen asenne. Lyhyen aikavälin tavoite saada asuntolan asumiskulut laskemaan on toki haasteellinen. Keskittymällä isännöintitoimiston toivomiin pääasioihin asuntolan asukkaat ottavat ne paremmin huomioon.

Pitkän aikavälin tavoite, vaikuttaa nuorten pysyviin asumistottumuksiin, on todella haastava. On laajasti tiedossa, että ihmiskuntaa uhkaavat useat itse aiheutetut katastrofit, jotka ovat syntyneet modernin yhteiskunnan toiminnan seurauksena. Laajasti on myös tiedossa miten kestävä kehitys huomioidaan, ekotajattelu on jatkuvasti oltava esillä kaikessa toiminnassa. Jotta ajatukset kestävästä kehityksestä leviäisivät laajemmalle, pienilläkin teoilla on vaikutusta. "Miten norsu syödään? – Pala kerrallaan". Siten voisi ajatella, että muutaman opiskelijan asennemuutoksella on positiiviset seuraukset tulevaisuudessa. Saloon saapuvia opiskelijoita on vuosittain noin 50 eri puolilta maailmaa. Jos he vievät kestävästä kehityksestä ajatuksia kotimaahan palatessaan, tietoisuus arkipäivän valintojen merkityksestä leviää tulevaisuudessa.

Kestävä kehitys ja markkinointi eivät sulje toisiaan pois. Kestävä kehitys on osaltaan tapa viedä Suomea, luontoa ja Turun ammattikorkeakoulua maailmalle. Markkinoinnin ja markkinointiviestinnän keinot tukevat kestävästä kehitystä, kun niitä käytetään työkaluina oikein ja harkitusti.

Työn tekeminen on ollut monivaiheista. Perehtyminen asumiseen, kuluttamiseen, kestävästä kehityksestä, markkinointiviestintään, kulttuurieroihin sekä uuteen tietokoneohjelmaan on ollut palkitsevaa. Työn aikana eri osa-alueilla esille on noussut monialainen hyvinvointi, rakentaa kuvaa paremmasta tulevaisuudesta. Kun ihmisen elämässä otetaan huomioon kaikki eri osa-alueet, yksilö voi paremmin.

Tiedotusmateriaali: opas, internetsivut, huoneentaulut ja PowerPoint-esitys valmistuivat syksyksi 2013 vastaanottamaan uusia vaihto-opiskelijoita. Oppaat painettiin muun infomateriaalin mukana vaihto-opiskelijoille jaettavaan Info-kansioon. Huoneentaulut sijoitettiin opiskelija-asuntolaan elokuussa 2013. PowerPoint-esitys liitettiin osaksi orientaatiopäivien ohjelmaa 29.8.2013.

Tulevaisuudessa voisi aiheesta tehdä kyselytutkimuksen esim. vaihto-opiskelijoiden palautekyselyn yhteydessä, miten opiskelijat suhtautuvat jaettuun oppaaseen ja sen sisältämään tietoon. Kyselyn kohteena voisi olla sekä oppaan ulkoasu että sen sisältämien ohjeiden informatiivisuus sekä se, miten ohjeet ovat siirtyneet käytäntöön.

LÄHTEET

Painetut:

Anttila, Pia; Ojanen, Mikko; Puhakka, Maarit; Vuorisalo, Timo. 1994: Maailmanlaajuiset ympäristöongelmat – Uhkakuvista yhteistyöhön. Turku: Painosalama Oy

Crane, Andrew; Matten, Dirk. 2007: Business ethics, managing corporate citizenship and sustainability in the age of globalization. Bath, Great Britain: CPI Bath Ltd

De Pelsmacker, Patrick; Geuens, Maggie; Van den Bergh, Joeri. 2005: Foundations of Marketing Communications, a European Perspective. Essex England: Ashford Colour Press Ltd

Elkington, J.; Hailes, J. 1991: Vihreän kuluttajan opas. Juva: WSOY

Heinonen, V.; Rajas, A.; Hyvönen, K.; Leskinen, J.; Litmala, M.; Pantzar, M.; Römer-Paakanen, T. & Timonen, P. 2005. Kuluttajaekonomia, kotitalous ja kulutus. Helsinki: Werner Söderström Oy

Helne, Tuula. 2003: Sosiaalipolitiikka epävarmassa maailmassa. T Helne, R Julkunen, J Kajanoja, S Laitinen-Kuikka, T Silvasti & J Simpura (toim.): Sosiaalinen politiikka. Helsinki: WSOY

Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko; Sajavaara, Paula. 2009: Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy

Hofstede, Geert. 1991: Cultures and Organizations –Software of the mind. USA: The McGraw-Hill Companies

Huovila, Tapani. 2006: ”look” Visuaalista viestisi. Hämeenlinna: Karisto Oy

Ikävalko, Elisa. 1999: Käytännön tiedottaminen, yhteisöviestinnän käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Isohookana, Heli. 2007: Yrityksen markkinointiviestintä. Juva: WSOY

Lautiala, Arto. 2012: Selviytymisopas Saloon saapuville vaihto-opiskelijoille. Opinnäytetyö, Turun ammattikorkeakoulu

Loiri, P.; Juholin, E. 1999: HUOM!: Visuaalisen viestinnän käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

McKenna, Eugene. 2000: Business Psychology and Organisational Behavior –A Student’s Handbook, third edition. Great Britain: Bookcraft Ltd

Morgan, Erinn. 2009: Picture Yourself Going Green: Step-by-Step Instruction for Living a Budget-Conscious, Earth-Friendly Lifestyle in Eight Weeks or Less. Boston, MA, USA: Course Technology / Cengage Learning

Niemelä, Pauli. 2010: Hyvinvointipolitiikka. Helsinki: WSOYpro Oy

Parker, Roger C. 1998: Hyvältä näyttää. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Pennanen, Kaisa, 2010 KickAss –Fontin suunnittelu , Opinnäytetyö, Tamk

Salonen, Kirsi. 2005: Mieli ja maisemat – Eko- ja ympäristöpsykologian näkökulma. Helsinki: Edita Prima Oy

Siukosaari, A 2002: Yhteisöviestinnän opas, Helsinki: Hakapaino

Wiio, Osmo A.1994. Johdatus viestintään, Porvoo:WSOY

Worldwatch-instituutti. 2010: Maailman tila. Tallinna Raamatutrükikoja OÜ: Gaudeamus

Sähköiset:

Adobe viitattu 11.7.2013

<http://www.adobe.com/products/catalog.html?promoid=KAWQI>

Astel viitattu 11.7.2013

http://www.edu.helsinki.fi/astel-ope/aineiden_ominaisuudet/tuotteen_elinkaari.htm

Global Water Supply Chart. Viitattu 10.7.2013

<http://www.buzzfeed.com/jonah/global-water-supply-chart>

Green Net Finland HEA hanke Viitattu 1.11.2012

<http://www.greennetfinland.fi/fi/index.php/HEA>

Haley, Allan: It's About Legibility, Viitattu 14.9.2013

<http://www.fonts.com/content/learning/fontology/level-4/fine-typography/legibility>

Isännöinnin Auktorisointi ISA ry Viitattu 10.8.2013

<http://www.isa-yhdistys.org/isa/>

Laskey, Alex: How behavioral science can lower your energy bill. Viitattu 11.7.2013

http://www.ted.com/talks/alex_laskey_how_behavioral_science_can_lower_your_energy_bill.html

Lupton, Ellen. 2010: Thinking with Type : A Critical Guide for Designers, Writers, Editors, and Students (2nd Edition). New York, NY, USA: Princeton Architectural Press <http://site.ebrary.com/lib/turkuamk/Doc?id=10420319&ppg=42>

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013a. Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen Viitattu: 3.5.2013 <http://hea.metropolia.fi/>

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013b. Hyvinvointia ja energiatehokkuutta asumiseen (HEA). Viitattu 3.5.2013.
<http://www.metropolia.fi/tutkimus-ja-kehitys/hankkeet/yhteiset/hea/>

Metropolia Ammattikorkeakoulu 2013c. Salo: Hakastaronkatu. Viitattu: 10.7.2013 http://hea.metropolia.fi/?page_id=78

Opkk Viitattu 10.7.2013

https://www.opkk.fi/opkk/opkk/opkk_portal/opkk_portal/isannointi;jsessionid=dGWBrd2fBrfJGDGp2cvvPIbtLnd4f2JWML5PNsyTGp6xG94HMqph!1048654512?pid=128e6&yritysId=558044

SESYNC The National Socio-Environmental Synthesis Center Viitattu 11.7.2013 <http://www.sesync.org/about>

Säköturvallisuuden edistämiskeskus Viitattu 12.7.2013

[http://www.stek.fi/energia_ja_ymparisto/mihin_energiaa_tarvitaan/fi_FI/kodin_energian_kaytto/](http://www.stek.fi/energia_ja_ymparisto/mihin_energiaa_tarvitaan/fi_FI/kodin_energian kaytto/)

Työ ja elinkeinoministeriön tutkimushanke kotitalouksien sähkönkäyttö 2011 Viitattu 12.7.2013

http://www.tem.fi/files/35856/Kotitalouksien_sahkonkaytto_2011_raportti.pdf

Valtion Ympäristöhallinto 2012 Kestävä kehitys Viitattu 3.2.2012
www.ymparisto.fi/kestavakehitys

Wikipedia 2013 Sustainable development Viitattu 4.5.2013
http://en.wikipedia.org/wiki/Sustainable_Development

Opas

....THE BIGGER PICTURE

In everyday life you can prevent global warming and water crisis by saving water and electricity.

Cool the room down preferably adjusting the thermostat. Open the windows only for a few minutes. During the winter season it costs a lot to keep the windows open.

Don't let the water run when doing the dishes, having a shower or brushing your teeth. Prevent chemicals entering the sea by reducing the amount of detergents used. Choose eco-friendly detergents with labels like:

YOU CAN SAVE THE EARTH; IT IS ABOUT LITTLE EVERYDAY THINGS.

Picture: SESYNO

...THE CHAIN

The apartment has all the basic cleaning equipment.

Once a week, Hoover the floors, clean up the toilet, kitchen and entrance.

Once a month defreeze and clean the refrigerator, clean the bathroom and mop the floors.

Before you leave to your home country, clean the room and common areas. Throw everything perishable away and don't leave any dirty dishes or garbage lying around.

THERE HAS BEEN SOMEONE BEFORE YOU.
KEEPING THE APARTMENT NICE AND TIDY IS NOT THAT EASY,
BUT
THERE WILL BE SOMEONE AFTER YOU TOO.

Huoneentaulut

WHILE YOU ARE AWAY

Please, do not leave windows or doors open or unlocked.

Turn off the lights and other electric equipment.

Remember the key!

SAVE ENERGY AND WATER

Don't let the water run while doing the dishes.

Turn off the oven and stove as soon as possible.

Clean the refrigerator regularly.

BE RATIONAL

Only flush toilet paper down the toilet.

Don't let the water run while brushing teeth.

10 minutes shower is enough.

KEEP THE DOOR CLOSED

Remember the key!

Turn off the lights.

Remember to respect your neighbours and keep noise levels down at night.

PowerPoint -esitys

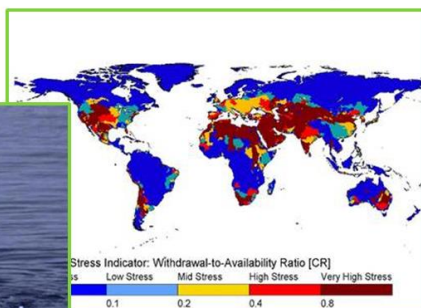

SUSTAINABLE LIVING

You can save the earth; it's about little everyday things.

SAVING THE EARTH

- Global warming
  - Cool the room down preferably adjusting the thermostat.
  - Open the windows only for a few minutes. During the winter season it costs a lot to keep the windows open.
- Water crisis
  - Don't let the water run when doing the dishes, having a shower or brushing your teeth.
  - Prevent chemicals entering the sea by reducing the amount of detergents used. Choose eco-friendly detergents

EVERYDAY LIFE

For your own comfort

- The apartment has all the basic cleaning equipment.
- Once a week, Hoover the floors, clean up the toilet, kitchen and entrance.
- Once a month defreeze and clean the refrigerator, clean the bathroom and mop the floors.
- Keep the front door closed, because of pests.
- Don't leave any food lying around.

For the future

- Before you leave to your home country, clean the room and common areas.
- Throw everything perishable away and don't leave any dirty dishes or garbage lying around
- There has been someone before you.
- Keeping the apartment nice and tidy is not that easy, but there will be someone after you too.

